

Posudek vedoucího diplomové práce

Autor: Bc. Kateřina Šperlová

Název práce: Participace občanů města Ústí nad Labem na místní veřejné správě

Oponent: Marek Skovajsa, Ph.D.

Kriteria hodnocení:	Hodnocení:
Vhodnost a aktuálnost tématu vzhledem k oboru Studia občanského sektoru	1
Stručné slovní hodnocení:	
Využití relevantní teoretické literatury včetně cizojazyčné	2
Stručné slovní hodnocení:	
Formulace cíl (problém, dílčí cíle) s využitím teorie	3
Stručné slovní hodnocení:	
Formulace hypotézy (výzkumné otázky)	3
Stručné slovní hodnocení:	
Splnění vytčeného cíle	2
Stručné slovní hodnocení:	
Vhodnost zvolených metod a jejich použití	3
Stručné slovní hodnocení:	
Je-li práce prakticky orientovaná, zda přináší návrhy řešení (doporučení)	2
Stručné slovní hodnocení:	
Kvalita vlastních závěrů	3
Stručné slovní hodnocení:	
Práce s literaturou, citace pramenů, informačních zdrojů	2
Stručné slovní hodnocení:	
Formulační a gramatická úroveň	1
Stručné slovní hodnocení:	
Grafická úprava	1
Stručné slovní hodnocení:	

Celková známka před obhajobou: 3

pozn.: Lze udělovat známky od 1 do 4. V případě, že bude jedna část práce hodnocena známkou 4, je třeba práci nedoporučit k obhajobě.

***Katedra studií občanské společnosti
Fakulta humanitních studií
Univerzita Karlova v Praze***

***Department of Civil Society Studies
The Faculty of Humanities
Charles University in Prague***

Témata a připomínky pro obhajobu, průběh obhajoby:

(Je nutno vyplnit, aby se student mohl připravit na obhajobu; počet témat a připomínek upravte podle Vaší potřeby.)

viz posudek níže

Cítí-li vedoucí práce či oponent potřebu vyjádřit se k práci či k průběhu obhajoby podrobněji, necht' tak prosím učini zde (příp. na přiloženém archu).

V Praze dne

.....

Podpis oponenta práce/ Podpis vedoucího práce

Autorka v diplomové práci podává přehled existujících nástrojů přímé participace občanů na veřejné správě (národní a zejména místní) a analyzuje stav využívání těchto nástrojů v Ústí nad Labem. Text je přehledně a logicky členěn a autorčin jazyk je odborný a přitom srozumitelný.

Diplomová práce přináší zajímavou sondu do prostředí lokální politiky v krajském městě. Znalost české literatury autorka prokazuje rešerší některých novějších publikací na toto téma. Na velmi omezeném (k tomu více níže) empirickém vzorku je ilustrováno, jaké pohledy na zapojení občanů do rozhodování mají zástupci místní veřejné správy a jedné ze složek, která může a má v tomto prostředí zprostředkovávat zájmy občanů - organizací občanské společnosti. Autorka získala základní údaje o využívání nástrojů přímé demokracie v Ústí nad Labem a výpovědi respondentů umožňují udělat si představu o tom, jak se k této otázce staví dvě významné zúčastněné strany, veřejná správa a OOS. Analýzu empirického materiálu autorka doprovází seznamem doporučení, která by mohla posílit prvky přímé demokracie v ústecké místní správě.

Přes některá pozitiva je možné práci vytknout poměrně dost nedostatků:

1. Hypotézy nejsou postaveny na teorii, jde pouze o očekávání motivovaná běžnou znalostí situace. Práce obsahuje stručný teoretický výklad, ale ten nedostačuje k formulaci hypotéz, se kterými autorka pracuje. Výklad o přímé a participativní demokracii je příliš stručný a obecný, chybí literatura zabývající se chováním aktérů lokální veřejné politiky. Pouze z této literatury je však možné odvodit hypotézy týkající se toho, jak participace v Ústí skutečně probíhá. Motivace hypotéz teorií participativní vs. elitní demokracie není dostatečná. Lze ji využít (po upřesnění, které ovšem také chybí) při formulování hypotézy o nízkém zájmu občanů o participaci, ale hypotézy o využívání pouze konvenčních participačních nástrojů, o užití participačních nástrojů jako prostředků komunikace a o absenci strategického plánování z těchto příliš obecných teorií lze odvodit jen obtížně. Pokud by se to mělo podařit, vyžadovalo by to explicitní argumentaci, která v práci chybí.
2. Text postrádá definici klíčového pojmu politické participace a dostatečně podrobnou diskusi jeho dosavadního používání v odborné literatuře.
3. Teoretický výklad o demokracii a jejích typech v kapitole 2. je příliš stručný a povrchní. Zmínky o severoevropských institucích „tingů“ jsou vcelku podružné a zbytečné z hlediska tématu práce. Naopak zcela chybí literatura zaměřená na podoby demokracie a vládnutí na úrovni města.
4. Přehled participačních nástrojů ukotvených v české legislativě a participačních institucí používaných ve světě je užitečný, ale také zůstává na povrchu. Jaký stupeň reálné občanské participace každý z nich umožňuje? Jaká jsou jeho omezení (např. které třídy občanů vylučuje)? Příslušné kapitoly čerpají jen z velmi omezeného okruhu zdrojů, což opět posiluje dojem jejich povrchní přehledovosti.
5. Je sympatické, že autorka analyzuje internetové blogy týkající se participace občanů. Analýza ale není metodologicky jasná. Nemapuje názory „běžné populace“, jak se tvrdí, protože příspěvatelé do příslušných blogů nejsou reprezentativním vzorkem populace. Výběr přes internetový vyhledávač není „náhodný“. Stejně tak není jasné, co se míní „metodou kódování“. Za tvorbou kódů by měla být nějaká teorie nebo očekávání. Avšak nedozvíme se jaké.

6. Podobně i v hlavním výzkumu místní politiky v Ústí by bylo třeba jasněji popsat metodu zpracování rozhovorů. Proč autorka „našla“ právě čtyři vyjmenované kategorie? Měla je vymezit ex ante nebo vyplynuly až z empirického materiálu?
7. Závěr empirické kapitoly 5 příliš generalizuje: ze tří zastupitelů, s nimiž autorka hovořila, se stávají ústečtí zastupitelé obecně, podobně o představitelích OOS. Empirická báze – 7 rozhovorů – je příliš úzká a žádné solidní a přesvědčivé závěry z nich vyvodit nelze.
8. Praktická doporučení jsou vcelku všeobecná a málo pracují s odkazy na osvědčené české nebo světové vzory. Kolik specifického odborného vědění autorka v této části využívá? Obávám se, že málo a že by totéž mohli doporučovat i ti, kteří obor občanský sektor nikdy nestudovali.

Závěrem musím uvést, že je škoda, že cíle a provedení práce byly pojaty vcelku minimalisticky. Velmi úzký empirický záběr neumožňuje dospět k obecněji platným tvrzením o participaci na místní správě. „Tenká“ teorie zase neumožňuje rozvíjet žádné teoretické diskuse.

Přes tyto ne zcela triviální připomínky se domnívám, že práce je obhajitelná. Navrhuji ji hodnotit známkou 2 nebo 3 podle průběhu obhajoby.